

Pán ukáže Terézii miesto v pekle, na ktoré sa mala dostať pre svoje skutky a nedbalý život, 32. kapitola Knihy života Terézie Veľkej

Sr. Dominika Alžbeta Dufferová OSU

Dom Quo Vadis 22. 11. 2017

Úvod

Existuje pekle? Je možné ho objektívne a/alebo subjektívne opísať? Terézia ho zažila približne takto: Vstup do úzkej, veľmi dlhej, nízkej a tmavej chodby so špinavou vodou, príšerným smradom a množstvom vošiek je zavíšený tak, že ju niekto vopchá do akejsi tesnej diery... čo cestou sem skúsila, bolo v porovnaní s týmto priestorom, slasťou! Vo svojom vnútri pocítila oheň, ktorý jej spôsobil tak nesmierne telesné muky, že sa to nedá opísať. Diabol ju hrozne trápil a zdalo sa, že to nikdy neskončí. V porovnaní však s hrôzou, akú pritom skusovala jej duša, to tiež nebolo ničím. Telo sa zdalo, že umiera a duša, že sa trhá na kusy. Najhorší bol oheň a zúfalstvo, ktoré sa jej zmocňovali.

Hriech – čin proti rozumu a príčina zatratenia

Písmo sväté a Katechizmus Katolíckej Cirkvi o hriechu učí, že je to čin, ktorý protirečí rozumu. Zraňuje prirodzenosť človeka a narúša ľudskú solidaritu. Ľuďom sa odpustí každý hriech i rúhanie, ale rúhanie proti Duchu sa neodpustí (Mt 12, 31). Božie milosrdenstvo je bezhraničné, ale kto vedome a dobrovoľne odmieta prijať ľútosťou Božie milosrdenstvo, odmieta odpustenie svojich hriechov a spásu, ktorú mu dáva Duch Svätý. Ide o zatvrdnutosť, ktorá môže priviesť ku konečnej nekajúcnosti (*impenitentia finalis*) a do večného zatratenia.¹

Peklo – odplata za tvrdošijné zotrvanie v hriechu

Učenie Cirkvi potvrdzuje, že jestvuje pekle a že je večné. Duše tých, čo zomierajú v stave smrteľného hriechu, zostupujú hneď po smrti do pekla, kde trpia pekelné muky, „večný oheň“ (porov. Mt 10, 28). Hlavný trest pekla spočíva vo večnej odlúčenosti od Boha, lebo jedine v ňom môže mať človek život a blaženosť, pre ktoré bol stvorený a po ktorých túži. Ježiš často hovorí o „pekle“ („gehenné“), o „neuhasiteľnom ohni“ (Mt 5, 22.29; 13, 42, 50; Mk 9, 43-48), ktorý je určený tým, čo až do konca svojho života odmietajú veriť a obrátiť sa, a kde môžu zahynúť naraz duša i telo (Mt 10, 28). Ježiš závažnými slovami oznamuje, že „pošle svojich anjelov a vyzbierajú z jeho kráľovstva ... tých, čo páchajú nepravosť, a hodia ich do ohnivej pece“ (Mt 13, 41-42) a že on sám vyhlási odsúdenie: „Odídte odo mňa, zlodejní, do večného ohňa“ (Mt 25,41).

Výzva k zodpovednosti v nakladaní s vlastnou slobodou

Výroky Svätého písma a učenie Cirkvi o pekle sú pre človeka výzvou k zodpovednosti, s akou má používať svoju slobodu so zreteľom na svoj večný osud. Súčasne

¹ Porov. KKC s. 466-467.

sú aj naliehavou výzvou na obrátenie: „Vchádzajte tesnou bránou, lebo široká brána a priestranná cesta vedie do zatratenia a mnoho je tých, čo cez ňu vchádzajú. Aká tesná je brána a úzka cesta, čo vedie do života, a málo je tých, čo ju nachádzajú!“ (Mt 7, 13-14)².

„Verím v život večný“

Je to článok viery s eschatologickým zameraním. Človek, ktorý prijal Ježiša ako svojho Vykupiteľa a Spasiteľa – Mesiáša, spája svoju smrť s Ježišovou smrťou, chápe smrť ako príchod ku Kristovi a ako vstup do večného života. Tento článok viery zahŕňa v sebe osobitný súd, nebo, konečné očisťovanie alebo očistec a peklo. Nemôžeme byť zjednotení s Bohom, ak sa slobodne nerozhodneme milovať ho.

Osobitný súd

Smrťou sa končí život človeka na zemi, tzn. v čase, ktorý je otvorený na prijatie alebo odmietnutie Božej milosti, ktorá sa zjavila v Kristovi. Nový zákon hovorí o súde z hľadiska konečného stretnutia s Kristom pri jeho druhom príchode, ale aj o odplate bezprostredne po smrti každého človeka podľa jeho skutkov a jeho viery. Na osobitnom súde každý človek dostáva hneď po smrti večnú odplatu vo svojej nesmrteľnej duši. Sú tu tri možnosti. Buď ide rovno do neba, alebo prejde očisťovaním a až potom do nebeskej blaženosti, alebo sa hneď naveky zatratí.³

Nebo

Tí, čo zomierajú v Božej milosti a v priateľstve s Bohom a sú dokonale očistení, žijú naveky s Kristom, sú podobní Bohu, lebo ho vidia takého, aký je (1 Jn 3, 2), z tváre do tváre (1 Kor 13, 12). Vidia Pána Ježiša Krista a Božiu podstatu intuitívnym videním a aj z tváre do tváre bez sprostredkovania akéhokoľvek stvorenia. Tento dokonalý život s Trojicou, Pannou Máriou, anjelmi a blaženými sa nazýva „nebo“. Je to posledný cieľ človeka a splnenie jeho najhlbších túžob, stav vrcholnej a definitívnej blaženosti. Keďže Boh je transcendentný, možno ho vidieť len tak a vtedy, keď to on sám umožní a udelí človekovi takúto schopnosť. Videnie Boha v nebi nazývame oblažujúcim videním (*visio beatifica*).

Očistec

Tí, čo zomierajú v Božej milosti a v priateľstve s Bohom, ale nie sú dokonale očistení, hoci sú si istí svojou večnou spásou, podstupujú po svojej smrti očisťovanie, aby dosiahli svätosť a tak vošli do nebeskej radosti. Pred posledným súdom je za niektoré ľahké viny očistný oheň. Kristus hovorí, že ak sa niekto rúhal proti Duchu Svätému, neodpustí sa mu ani v tomto veku, ani v budúcom (Mt 12, 31). Z toho vyplýva, že niektoré viny môžu byť odpustené v tomto veku, iné v budúcom. Za také duše sa treba modliť, obetovať a prosieť, najmä pri eucharistickej obeti. Ak sa po očistení oddelia od trpiacej Cirkvi (v očistci) a pripoja sa k oslávenej Cirkvi – dostanú sa do neba, prihovárajú sa za trpiacu i putujúcu

² Porov. KKC, s. 268-268.

³ Porov. KKC, s. 264-265.

Cirkev, t. j. za tých, čo sa ešte nachádzajú v čase a priestore na tejto zemi alebo sú ešte v očistci.

Peklo

Nemôžeme však milovať Boha, ak ťažko hrešíme proti nemu, proti svojmu blížnemu alebo proti sebe samým. „Kto nemiluje, ostáva v smrti. Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah. A viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život“ (1Jn 3, 14-15).⁴ Boh nikoho nepredurčuje na to, aby šiel do pekla. To predpokladá dobrovoľné odvrátenie od Boha, čo je smrteľným hriechom a zotrvanie v ňom až do konca. Vzkriesenie všetkých mŕtvych – spravodlivých i nespravodlivých sa odohrá pred posledným súdom. To bude hodina, keď všetci v hrobách počujú... hlas Syna človeka a vyjdú. Tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život, a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie (Jn 5, 28-29). Vtedy Kristus príde vo svojej sláve a s ním všetci anjeli, zhromaždia sa pred ním všetky národy a od oddelí jedných od druhých, ako pastier oddeľuje ovce od capov. Ovce si postaví sprava, capov zľava. A títo pôjdu do večného trápenia, kým spravodliví do večného života (Mt 25, 31-33.46). Aj žalm pripomína, že všetko, čo robia zlí, sa zaznamenáva, a oni o tom nevedia. Keď príde viditeľne náš Boh, nebude mlčať (Ž 50, 3).

Sv. Augustín v *Sermo* 18, 4, 4 CCL 41, 247-249 (PL 38, 130-131) dodáva: Potom sa obráti aj k tým, čo sú zľava: Na zemi som vám nechal svojich najbiednejších. Ja, ako Hlava, povie, som sedel v nebi po pravici Otca, ale moje údy na zemi sa trápili, moje údy na zemi trpeli núdzu. Keby ste boli niečo dali mojim údom, váš dar by bol došiel aj k Hlave. A boli by ste spoznali, že keď som vám na zemi nechal svojich najbiednejších, ustanovil som vám doručovateľov, ktorí by prinášali vaše skutky do mojej pokladnice. A vy ste im nevložili do rúk nič, preto ste u mňa nič nenašli.

Takíto teda odídu do „neuhasiteľného ohňa“, do ohnivej pece (Mt 13, 41-42), tam, kde je plač a škrípanie zubami.⁵

Posledný súd

Posledný súd nastane počas *parúzie* – vo chvíli Kristovho slávneho druhého príchodu. Iba Otec pozná tú hodinu a deň, len on rozhoduje o jeho príchode. Vtedy skrze svojho Syna Ježiša Krista – Sudcu živých i mŕtvych vynesie svoj definitívny rozsudok nad celými dejinami i každým človekom. Spoznáme posledný zmysel celého diela stvorenia a pochopíme ekonómiu spásy i posledný cieľ obdivuhodnej cesty, ktorou Božia prozreteľnosť viedla všetko k poslednému cieľu. Posledný súd ukáže, že Božia spravodlivosť víťazí nad všetkou neprávosťou, ktorých sa dopustili, i to, že Božia láska je silnejšia ako smrť (Porov. Pies 8, 6).

Posledný súd svojím posolstvom nás vyzýva na obrátenie, kým ešte Boh dáva ľuďom šancu a milostivý čas, ktorý je dňom spásy (2 Kor 6, 2).⁶

Nová sekcia referovania (32. – 36. kapitola) Knihy života

⁴ Porov. KKC, s.264-267.

⁵ Porov. KKC, s. 268.

⁶ Porov. KKC, s. 264-270.

Po opisovaní najskvostnejších milostí, ktoré Pán udelil sv. Terézii, v tejto, 32. kapitole a v nasledujúcich štyroch, bude reč o apoštolskej činnosti svätice. Pozornosť upriami najprv na videnie pekla. Z neho vychádza osobné rozhodnutie Terézie žiť vlastné povolanie s najväčšou možnou dokonalosťou, zaviazá sa sľubom dokonalosti. Hneď potom nasleduje uskutočnenie myšlienky otvoriť malý dom s vybranou skupinou nasledovníčok. To, čo charakterizuje tento nový opis udalostí, je epizóda s rôznymi aktérmi, je to predovšetkým Pán, potom priatelia, predstavení, ľudia z mesta, mníšky z kláštora Vtelenia, istý dominikánsky teológ, ktorými je alternovaný hlavný protagonista – Terézia a jej vnútorný Hovorca.

Schéma referátu je vyznačená troma časťami, od 1.-8. článok je to vízia pekla a jej okamžité efekty, od 9.-18. článok opisuje dvojaké rozhodnutie Terézie: žiť dokonalý život a založiť dom. Články 14-18 predstavujú spleť náhľadov, kladných y záporných. Ide o tvrdú opozíciu, o hľadanie pomoci u istého teológa. Obdobie, v ktorom sa hýbeme, je rok 1560. Vybavovania pre založenie domu trvajú od roku 1560 po rok 1562. Autorka má vtedy 45 a 47 rokov.⁷

Opis pekla

Po tom, čo Terézia dostala milosti, o ktorých hovorila v predchádzajúcich kapitolách a mnoho iných, dostáva zvláštnu milosť. Raz, keď sa modlila, sa v okamihu dostala, ani nevie ako, do pekla. Pochopila, že Pán chcel, aby videla miesto, ktoré jej diabli pripravili a ktoré si zaslúžila za svoje hriechy. Bol to krátky okamih, ale akoby trval mnohé roky, je nemožné naň zabudnúť. Zdalo sa jej ako by vstupovala do slepej uličky, veľmi dlhej a tesnej vyhne či pece, značne nízkej, tmavej a úzkej. Dĺžka sa jej zdala byť mokrá, z veľmi špinavého a smradľavého bahna s hnilobným zápachom a s množstvom vošiek. Na konci chodby bola akási dutina v stene, akoby nejaká skriňa, do ktorej ju vopchali. Toto všetko sa jej zdalo slastným v porovnaní s tým, čo pocítila v spomenutej diere. To sa nedá ani zveličiť ani privlastniť, ani pochopiť. Cítila akoby oheň vo svojej duši a nedokáže povedať ako. Neznesiteľné telesné bolesti... Ona, čo si už na zemi vytrpela tak kruté telesné bolesti, že jej lekári povedali, že väčšie ani nemožno pretrpieť (jej to chytilo všetky nervy a stočilo ju to do kľbka a skúsila aj iné trýznenie od démonov), zistila, že tie pozemské boli ničím v porovnaní s terajšími bolesťami a najmä s vedomím, že nikdy nemajú prestať.

Toto však musela považovať za nič v porovnaní s agóniou, ktorú trpela jej duša, vystavená tlakom, duseniu a tak citeľnému zármutku, spojenú so zúfalou nespokojnosťou. Keby tvrdila, že niekto jej trhá dušu, bolo by to málo, pretože vtedy by sa zdalo, že druhý jej berie život. Ale teraz to vníma tak, že duša sama sa trhá na kusy. Ide o stav, v ktorom duša nedokáže predpokladať ako vzplanie vnútorný oheň a so zúfalosťou hľadá na tak hrozné trápenie a znášanie bolesti. Nevidela, kto jej to všetko spôsoboval, ale cítila, ako ju pália a vnútorné zúfanie bolo to najhoršie. Bola na tak hnilobnom mieste, kde nemohla očakávať nijakú útechu, kde si nemohla sadnúť, ani ľahnúť, strčená do diery, vydlabanej v stene. Už pohľad na steny bol prišerný, sužujúci, bez svetla, v temnote. Nechápe, ako mohla vidieť vo tme to, z čoho boleli jej oči. Pán nechcel, aby videla viac z pekla. Popri tomto videní spomína si na iné videnia o hrozných veciach, ako tresty za niektoré neresti. Čo sa týka zraku, aj keď

⁷ Porov. SANTA TERESA, *Libro de la Vida*, s. 405.

videla hrozné veci, nebála sa ich príliš, lebo necítila bolesť. Teraz však Pán chcel, aby niečo aj pocítila a pretrpela. Nechápe ako, ale má vnútornú istotu o tom, že Pán chcel, aby vlastnými očami videla odkiaľ ju Pánovo milosrdenstvo vyslobodilo. Iné je o niečom počuť alebo čítať, iné je skúsiť to na vlastnej koži. Ako je rozdiel medzi nákrešom a skutočným predmetom, taký je rozdiel medzi obariť sa niečím v tomto živote a medzi ohňom z onoho sveta.

Efekty zážitku pekla

Ostala celá bez seba – a aj vo chvíli, keď o tom píše (prešlo už takmer šesť rokov odvtedy, čo to skúsila). Stalo sa to v roku 1560, píše o tom v roku 1565. Niet ťažkostí a bolestí, ktoré by sa jej nezdali ničím v porovnaní s tým čo zažila o pekle. Zdá sa jej, že my ľudia sa sťažujeme len tak, pre nič za nič. Jednu z najväčších milostí, ktoré jej Pán udelil cez túto hroznú skúsenosť, priznáva svätica, bola milosť, že stratila strach z trampôt a protirečení tohto života a zároveň získala snahu pretrpieť ich a vzdávať vďaky Pánovi, ktorý ju oslobodil od toho, čo je večné a hrozné.

Po tejto skúsenosti sa jej všetko zdá ľahké v porovnaní s jediným momentom, ktoré pretrpela vo videní pekla. Hrozí sa nad tým, ako často čítala knihy, kde sa to čo dalo vyrozumieť z pekelných múk, ako sa toho nebála a vôbec nechápala o čom to je. Kde bola vtedy? Pýta sa sama seba. Ako to, že si nevšimla, že svojou nedbalosťou a skutkami si mohla „zaslúžiť“ tak hrozné miesto? A vzdáva vďaky Pánovej добрote, že jej to dal pochopiť.

Ďalšiu vec, ktorú si svätica všimla je, že dostala od Pána obrovskú bolesť a ľútosť voči mnohým, zvlášť luteránskym dušiam, ktoré sa dostali na toto miesto, hoci predtým boli členmi Cirkvi. Za záchranu čo len jednej jedinej takej duše by urobila čokoľvek a vytrpela by mnoho smrtí za ňu. Terézia vnímala s nesmiernou bolesťou, ako diabol denne odvádza mnoho duší do večného ohňa.

Uvažuje o tom, ako napriek tomu, že sa trocha predsa len starala o svoju dušu, že nemala sklon ohovárať niekoho, ani nikomu nechcela robiť zlo, ani nezávidela nikomu, nebola lakomá, že napriek tomu, že bola nedbalá, usilovala sa o bázeň Božiu, si zaslúžila také hrozné miesto v pekle. Zreteľne spoznala, aké nebezpečné je uspokojiť sa so sebou. Na každom kroku môže človek upadnúť do smrteľného hriechu. Len cez lásku k Bohu sme schopní vyhnúť sa príležitostiam, lebo Pán nám pomôže, ako pomohol Terézii. Len On vie zabrániť tomu, aby sme neupadli do hriechu.

Terézia ďakuje Bohu za zjavenie slávy pre dobrých a trestu, ktorý očakáva zlých. Toto všetko ju upevnilo v presvedčení a rozhodnutí opustiť svet a žiť jedine pre Boha. On je slastným Dobrom pre každého, kto ho miluje.

Dvojaké rozhodnutie: Dokonale žiť svoje povolanie a založiť kláštor sv. Jozefa

Terézia uvažovala, čo spraví pre Boha, ktorý ju vyslobodil od večného zla. Rozhodla sa, že bude zachovávať Regulu svojho rádu s najväčšou možnou dokonalosťou. Na druhom mieste si všimla, že rehoľníčky jej rádu žili podľa uvoľnenej regule, nie podľa pôvodnej

a prísnej. Dom, v ktorom žila, bol veľký a bohatý, mal mnoho členov a veľa darov. Pochopila, že démon by mal veľa príležitostí dostať ju preč z kláštora a žiť uvoľnenejším životom.

Raz k nej prišla na návštevu neter, Mária de Ocampo, ktorá sa chcela stať bosou karmelitánkou, čo sa naozaj aj stalo v kláštore sv. Jozefa, kam vstúpila pod menom Mária Bautista (španielsky nové karmelitánky volali Descalzas Reales de Madrid), ktorá jej povedala, že aj keby nemohli byť bosé karmelitánky, zato by ešte mohli založiť nejaký kláštor. Keďže Terézia mala podobné myšlienky, zmienila sa o tom svojej spoločníčke D. Guiomar de Ulloa, vdove, ktorá mala takú istú túžbu a ktorá hneď chcela aj konať. Terézia sa ale na počudovanie zdráhala, lebo dobre sa cítila vo svojej cele v kláštore Vtelenia, kde žila, a to ju zdržalo od vykonania potrebných krokov.

Jedného dňa, keď prijala sviatosť oltárnu, mala videnie. Pán jej prikázal s veľkými príslubami, aby založila kláštor a aby ho nazvala kláštorom svätého Jozefa, že pri jedných dverách by ho chránil svätý Jozef, pri druhých naša Pani a kde by On – Kristus bol uprostred nich. Prezradil jej, že kláštor bude hviezdou s veľkým leskom aj vtedy, keď iné kláštory budú pohasnuté a s uvoľnenými zvykmi. Dal jej poznať ako by zo sveta nič nebolo, keby v ňom neboli rehoľníčky a rehoľníci. Prikázal jej, aby o založení povedala svojmu spovedníkovi a tiež, že to On jej prikázal, a že ho On prosí, aby nebol proti tomu a aby jej v tom nebránil.

Bol to taký silný zážitok, takže Terézia nepochybovala o tom, že bol pravý a teda od Pána. Veľmi ju trápil rozpor, ktorý v sebe pritom cítila. Nahliadla totiž do ťažkostí a námah, čo ju čakali a zároveň jej bolo ľúto pohodlia, ktoré cítila v kláštore, v ktorom žila. Dostala sa do pomykova a veľkých pochybností. Pán jej často dohovárať a presvedčoval ju, že to bola jeho vôľa, aby založila nový kláštor. Jediné, k čomu sa odhodlala bolo, že to písomne oznámila svojmu spovedníkovi.

Ani spovedník sa neodvážil povedať jej, aby to nechala, ale videl, že Terézia nejde cestou prirodzeného rozumu, lebo sa mu nezdalo, žeby mala vhodnú spoločníčku, a preto jej povedal, aby o tom referovala svojmu prelátovi a podľa toho čo on povie, sa zariadila. Keď mu teda porozprávala veci z prirodzeného hľadiska a nezmenila sa ani slovom o svojich videniach, ale spomínaná pani mu už predtým o tom hovorila, že chcela založiť kláštor, aj provinciálny predstavený nič nenamietal, začali hovoriť o rente a o tom, aký počet sestier by v nastávajúcom dome mal byť – žeby nemal by presahovať trinásť. Neskôr sa toto číslo zvýšilo. Napísali aj svätému Fray Pedro de Alcántara a informovali ho o všetkom, ten im dal svoj náhľad a tak sa zdalo, že všetko je v poriadku.

Splet' nepríjemností a prenasledovania

Len čo sa verejnosť dozvedela čo sa chystá, bol oheň na streche. Ešte nebolo známe ani miesto, kde by sa mohol zamýšľaný kláštor otvoriť, spustil sa dážď nepríjemností a prenasledovania na pôvodcov tejto idey. Výsmech a nepochopenie. Teréziinu spoločníčku unavovali a prenasledovali. Terézii vyčítali, že veď v terajšom kláštore je jej dobre a ona nevedela čo má robiť, lebo sa jej zdalo, že sčasti aj mali pravdu.

Provinciálovi sa zdalo zbytočné postaviť sa proti všetkým a tak zmenil svoj názor. Povedal, že renta nebola istá a podobné námietky. Tieto prvé údery zasiahli tak Teréziu ako aj jej spoločníčku, ktorej dokonca odmietli dať rozhrešenie, ak veci nezanechá, lebo jej nahovorili, že je povinná odstrániť škandál, ktorý spôsobila. Ona sa pobrala za veľkým učencom, Božím služobníkom z rádu sv. Dominika, aby ho informovala o všetkom čo sa deje. Toto bolo ešte predtým, než provinciálny predstavený karmelitánov zmenil svoj názor. Nikto im nechcel povedať čo si myslí, každý chcel nechať ťarchu na ich pleciach. Spomínaný dominikán im chcel pomôcť, bol najväčším učencom na danom mieste a jeden zo svojho Rádu. Terézia mu tiež porozprávala o veciach ako si ich predstavovala, ale videnia zamlčala. Páter poprosil o osem dní na rozmyslenie a odpoveď. Terézia s tým súhlasila. Odvtedy nikdy nepochybovala o tom, že tú vec má previesť a uskutočniť. Obdivovala svoju spoločníčku, ktorá mala viac viery než ona, lebo si nikdy nedala zmeniť svoj názor, čokoľvek jej povedali alebo urobili. Terézia čakala osem dní a bola rozhodnutá urobiť to, čo jej učený páter povie, aj keby to bola negatívna odpoveď.

Prvý kláštor bosých karmelitánok

Viera Terézie bola odmenená. Dominikánsky páter sa jej priznal, ako ho upozornili, aby jej a jej spoločníčke nepomáhal a ako sa aj jemu zdalo, že kláštor by bolo zbytočné zakladať. Ale nakoniec spoznal Pánovu vôľu a sám ich povzbudil, aby sa poponáhľali dokončiť začaté dielo a povedal im aj spôsob i cestu ako. Treba dôverovať Bohu, podotkol, lebo on odpovie tomu, kto mu protirečí. Tento dominikán im vždy, aj v budúcnosti pomohol.

S takouto odpoveďou boli veľmi potešené a niektoré sväté osoby, ktoré boli najprv proti zakladaniu, im začali pomáhať. Medzi nimi bol aj svätý rytier Francisco de Salcedo, ktorý šiel po tak dokonalej ceste, že sám Pán ním hýbal, aby pohol aj Terézii k uskutočneniu svojho plánu s ňou. Podobne aj otec Gaspar Daza a iní. S ich pomocou a za mnohých modlitieb, Pán jedného dňa oznámil Terézii, aby vošli do nového kláštora ako len môžu, že potom uvidia čo jeho Veleba učiní. A ako dobre sa im stalo! Napriek tomu, že sa renta zdala byť nízkou, Pán našiel iný spôsob ako veci usporiadať a ako prvý nový kláštor s bosými karmelitánkami uprednostniť. Mal niesť meno svätého Jozefa.

Záver

Má niečo spoločné nebo – peklo so zakladaním kláštorov? Pri jednom z posledných videní, ktoré mala Terézia Veľká po zážitku pekla, bolo povzbudenie Pána, aby založila kláštor sv. Jozefa. Pri tom videní spoznala, že čo by bolo zo sveta, keby neboli kláštory a v ňom zasvätené duše, ktoré výhradne patria Pánovi. Z rôznej literatúry o svätých zasvätených sa dozvedáme aj o tom, že nie všetci zasvätení žijú svoje zasvätenie rovnako intenzívne a v patričnej hĺbke, dokonca niektorí aj nehodne. Napriek tomu Pán dokáže vyvážiť kvôli niektorým „málo“ to veľké a mnohé, čo svetu chýba. Len si spomeňme na Abrahámovu prosbu: A keby bolo len desať spravodlivých, kvôli nim by si ušetril celé mesto?

Použitá literatúra

KATECHIZMUS KATOLÍCKEJ CIRKVI, (KKC) Trnava : Spolok svätého Vojtecha,
Trnava 1998, 918 s. ISBN 80-7162-253-2.

SANTA TERESA DE JESUS, *Libro de la Vida*. Edición preparada por Tomás
Alvarez. 3.^a edición, Burgos : Monte Carmelo, 1991, 563 s. ISBN 84-7239-112-4.

PRIDELENIE ISBN	
Pridelené ISBN	978-80-568-0081-2
Čiarový KÓD EAN	9788056800812